

VÝBOR PRO ÚZEMNÍ ROZVOJ, VEŘEJNOU SPRÁVU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
PŘEDSEDA VÝBORU

Zbyněk Linhart

V Praze dne 16. října 2020

Kancelář Senátu

16.10.2020 16505/2020/S

JID: S-39087-2020

Počet příloh: 1

Věc: Návrh rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021-2027 mezi operační programy

Vážený pane premiére, vážená paní ministryně, vážený pane ministře,

princip Evropské unie, že řídicí orgány konají transparentně, rozhodnutí jsou přijímána co nejotevřeněji a co nejbližší občanům, občané mají být vybízeni k tomu, aby vyjadřovali své názory na přijímaná opatření a programy již ve fázi přípravy a navrhovali změny stávajících předpisů a politik, je principem natolik zásadním, že transparentností přípravy a veřejného projednávání programů při plánování a stanovování politik Evropská komise podmiňuje schválení plánů pro čerpání peněz evropských daňových poplatníků.

Ministerstvo pro místní rozvoj rozeslalo „Návrh rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021–2027 mezi operační programy.“ pro zkrácené připomínkové řízení (https://static.novydenik.com/2020/10/Navrh-alokace-2021_2027-mezi-operacni-programy.pdf). Např. dne 2. 10. 2020 jej obdržely sekce Hospodářské komory. Na připomínky měly čas do 6. 10. 2020, tj. 4 dny. Dokument se vynořil zčista jasna a nebyl předtím projednán ani s tripartitou, ani zástupci občanské společnosti, ani akademickou obcí, ani koaličními partnery, nemluvě o veřejnosti jako takové.

Dokument dosud není zveřejněn na stránkách vlády či ministerstva. Klíčový princip transparentnosti a podmínka Evropské komise pro přípravu na nové programové období byly zcela obejity a nenaplněny. **Je naprosto nepřijatelné takto postupovat u něčeho tak důležitého a významného pro celé Česko, jako je návrh na rozdělení alokace mezi programy ve výši téměř půl bilionu korun! (17,833 mld eur)!**

Další věcí je, že s tímto poloutajovaným materiálem nelze v mnoha ohledech souhlasit. Vedle toho, že neobsahuje žádná zdůvodnění, proč nakládá MMR s prostředky EU tak, jak nakládá, jsou jimi dále tyto důvody:

- na administrativu programů je alokováno rovnou maximum, těžko přijatelných 16 miliard Kč (584 mil eur) (stále bez JTF)

- MMR přesunuje z EFRR z alokací na méně rozvinuté a přechodové regiony 1,35 miliardy Kč (50 milionů eur) do InvestEU pro MPO a cíle politiky 1. Nepřijatelné. (Je skandální, že původně dokonce MMR zvažovalo zajistit převod do JTF mezi EFRR a ESF+ v poměru 2:1 pouze z alokace na méně rozvinuté regiony, nakonec od toho naštěstí upustilo)
- z alokace na méně rozvinuté regiony a přechodové regiony do alokace na více rozvinuté regiony se přesouvají další 3 % u EFRR a ESF+ . Opět nepřijatelné.
- z EFRR mají méně rozvinuté regiony získat 4721 mil eur, regiony přechodové pak 4289 mil eur. Při přepočtu na obyvatele tak **vychází příspěvek EU u přechodových regionů na 992 eur (26.800,- Kč) na obyvatele, zatímco u méně rozvinutých regionů jen na 935 eur (25.247 Kč) na obyvatele. Není naprosto přijatelné, zcela proti smyslu kohezní politiky. Nelze připustit, aby regiony, které potřebují nejvyšší podíl podpory a investic, měly alokovanou částku na obyvatele nižší než regiony přechodové.** Tím se jen bude pokračovat v katastrofickém scénáři o kohezi naruby, který nejen nezastaví rozevírající se nůžky mezi regiony, ale bude přispívat k ještě větším regionálním rozdílům a dalšímu chudnutí méně rozvinutých regionů. **V méně rozvinutých regionech přitom nefungují elementární věci – dostupnost zdravotní péče, sociální služby, školství, doprava, bezpečnost... Roste počet vyloučených lokalit, exekucí. Tyto věci nevyřešíte tím, že snížíte příspěvek na obyvatele v těchto lokalitách. Ale tak, že pomůžete zajistit co největší absorpční kapacitu a pustíte se do toho od základu.**
- Převod do JTF je navržen v poměru 2 : 1 (EFRR : ESF+). S očekáváním enormních dopadů restrikcí vyvolané v Česku nezvládnutou pandemií na vzdělávací sektor a trh práce není ani zde přijatelné, aby se mnohonásobně méně prostředků vyvádělo z EFRR a významně více z ESF+, kde pak budou scházet například na podporu podfinancovaných škol nebo aktivní politiku zaměstnanosti a veřejně prospěšné práce, kde lze čekat extrémně negativní trendy
- ESF+ nemá žádnou koncentraci na méně rozvinuté regiony.

Dokument tak šlape i po principech koheze, to je důvod a podstata, proč se EU prostředky vůbec rozdělují, **totiž že mají vyrovnat regionální rozdíly a ne je prohloubit.**

Materiál nezohledňuje nálezy Evropské komise z únorové Zprávy o České republice 2020 o neudržitelné ekonomické a sociální situace stavu regionu Severozápad a regionálních nerovností v Česku. Viz příloha.

Stejně jako nezohledňuje doporučení Rady, že socioekonomické důsledky pandemie s sebou nesou značné riziko, že se v Česku prohloubí regionální a územní rozdíly nebo že vzniknou nové územní rozdíly v rámci regionů, přičemž se mimo jiné ještě zhorší již pozorovaný trend prohlubování rozdílů mezi Karlovarským a Ústeckým krajem a zbytkem země, a protože kromě výše uvedeného hrozí i dočasné narušení procesu konvergence mezi členskými státy, vyžaduje současná situace cílené politické reakce.

Další alarmující zprávou je, že stejně netransparentním způsobem se sestavují Plány spravedlivé územní transformace, které mají určit, komu, na co, proč a za jakým cílem se mají přerozdělovat miliardy z Fondu spravedlivé transformace. Tyto plány prý již sestavují MŽP, MMR a dotčené kraje a snad prý první verze Plánů měla jít již tento týden na vládu s tím, že konečný návrh Česko už v dubnu bude odesílat ke schválení Evropské komisi. Opět v civilizovaném světě nepřijatelný způsob přípravy tak zásadního dokumentu.

Žádám o zaslání Plánů na Výbor pro územní rozvoje, veřejnou správu a životní prostředí Senátu PČR a projednání plánů s veřejností, a to odbornou i laickou a s obecními samosprávami. Je Vám doufám jasné, že Plán spravedlivé územní transformace, má-li k něčemu být, se musí zpracovávat v úzké spolupráci se sociology, ekonomy, IT architektky, průmyslníky, personalisty, pedagogy, ekology, energetiky, technology, urbanisty a hlavně obecními samosprávami! Kdo z nich se na přípravě plánů podílel?

Neméně alarmující zprávou je, že se česká vláda snaží zabránit převodu a navýšení Fondu spravedlivé transformace o dodatečných 25 miliard korun z běžných evropských fondů podle unijního návrhu. **Prosím potvrďte, že toto není pravda, že naopak v Bruselu bojujete za to, aby uhelné regiony místo 40 získaly miliard více, a nikoli opak, jak se objevuje v médiích.**

Děkuji za Vaše reakce, zohlednění připomínek, transparentní zveřejnění, zdůvodnění a nápravy v rozdělení miliard z fondů do programů, vybídnutí k projednání opominuté veřejnosti nad zásadními dokumenty a zaslání připravovaných plánů transformace i na Výbor.

S pozdravem

Z. Linclau

Příloha
Výňatek z Country Report 2020

Vážený pan
Ing. Andrej Babiš
předseda vlády ČR
Úřad vlády České republiky
Praha 1

Vážená paní
Ing. Klára Dostálová
ministřyně
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Praha

Vážený pan
Mgr. Richard Brabec
ministr
Ministerstvo životního prostředí ČR
Praha